

Miljø- og Fødevareministeriet

Fødevarestyrelsen/ Departementet

Sagsnr.: 31455

Sagsnr.: 2015-29-22-01056

Den 1. september 2015

MFVM 416

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionens beslutning om godkendelse til markedsføring af genetisk modificeret majs MON 87427 og produkter heraf til fødevarer- og foderbrug under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer (komité-sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om godkendelse af genetisk modificeret (GMO) majs MON 87427 i henhold til GMO-forordningen (komité-sag). Godkendelsen vil gælde fødevarer- og foderanvendelser samt import og forarbejdning. Godkendelsen vedrører ikke dyrkning i EU. Majs MON 87427 har fået indsat et gen for proteinet CP4 EPSPS, som gør planten tolerant over for ukrudtsmidler baseret på glyphosat. Planten indeholder ikke antibiotikaresistensgener (komité-sag). Vurderingen i forbindelse med godkendelsen i EU omhandler sikkerheden af de produkter, der ønskes markedsført, og ikke, hvorvidt der er en nyttevirkning heraf. Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) vurderer, at majsen er lige så sikker som tilsvarende konventionelle ikke-genmodificerede majs med hensyn til potentielle effekter på menneskers og dyrs sundhed og på miljøet ved de påtænkte anvendelser. De danske eksperter ved DTU Fødevareinstituttet og Nationalt Center for Miljø og Energi ved Aarhus Universitet er enige i denne vurdering. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Regeringen konstaterer således, at der ikke er fagligt eller juridisk grundlag for at modsætte sig en godkendelse og kan støtte forslaget. Forslagets forventes at komme til afstemning på møde i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder den 14. september 2015.

Baggrund

Kommissionen har den 31. august 2015 fremsat forslag om tilladelse til markedsføring af genetisk modificeret majs MON 87427 efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foderstoffer (GMO-forordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i GMO-forordningens artikel 7 og 19. Beslutningen træffes på grundlag af et forslag fra Kommissionen, som forelægges Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (Stående Komité) efter undersøgelsesproceduren.

Hvis komitéen afgiver en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Opnås der ikke kvalificeret flertal for forslaget i komitéen, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge et ændret forslag for komitéen eller inden for en måned kan forelægge forslaget for appelkomitéen. Afgiver appelkomitéen med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appelkomitéen med kvalificeret flertal en positiv udtalelse eller ingen udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder den 14. september 2015.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I juni 2012 indsendte Monsanto en ansøgning om godkendelse af majs MON 87427 til fødevarer- og foderbrug samt import og forarbejdning i henhold til reglerne i GMO-forordningen.

Majs MON 87427 har fået tilført et gen for proteinet CP4 EPSPS, som gør planten tolerant over for ukrudtsmidler baseret på glyphosat. Proteinet udtrykkes i hele planten, dog ikke i hanblomsterne, hvilket giver fordele under fremstillingen af såsæden.

Den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majs MON 87427 adskiller sig ifølge ansøgningen, ikke fra konventionel (ikke genmodificeret) majs. Udover dokumentation for den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majs var ansøgningen i henhold til reglerne ledsaget af et forslag til miljømæssig overvågning.

Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) har med en udtalelse af 19. juni 2015 vurderet, at majs MON 87427 er lige så sikker at anvende som tilsvarende produkter fra ikke-genmodificeret majs med hensyn til potentielle effekter på menneskers og dyrs sundhed og på miljøet ved de påtænkte anvendelser.

Godkendelsens omfang

Kommissionens forslag lægger op til, at der gives tilladelse til import, forarbejdning og markedsføring af fødevarer og foderstoffer, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs MON 87427. Samtidig gives der godkendelse til anden industriel brug af majs på lige fod med konventionel majs. Godkendelsen omfatter ikke dyrkning af majs i EU.

Godkendelsen af fødevarer og foder fra majs vil gælde fra datoen for offentliggørelse af en eventuel beslutning om godkendelse i EU-Tidende. Beslutningen vil gælde i 10 år fra denne dato. Såfremt godkendelsen ønskes opretholdt efter udløb af 10 års fristen, vil der skulle ansøges om regodkendelse.

Mærkning

Produkter til fødevare- eller foderbrug, der består af, indeholder eller er fremstillet af majs MON 87427 skal i henhold til forslaget mærkes til den endelige forbruger med "genetisk modificeret majs" eller "fremstillet af genetisk modificeret majs" i overensstemmelse med de almindelige GMO-mærkningsregler.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ikke samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser, og vurderes ikke at indebære administrative byrder for offentlige myndigheder. Det vurderes, at forslaget kan have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet Fødevarestyrelsen dog bemærker at den eksisterende import af GMO majs til brug i foder og fødevarer er meget begrænset. Godkendelsen af den konkrete GMO maj forventes desuden ikke at medføre ændringer af det eksisterende importmønster.

Med hensyn til de sundheds- og miljømæssige konsekvenser af anvendelsen af majs MON 87427 konkluderede EFSA, at majs er lige så sikker som tilsvarende konventionelt, ikke-genmodificeret majs med hensyn til potentielle effekter på menneskers og dyrs sundhed og på miljøet ved de påtænkte anvendelser. Vurderingen i forbindelse med godkendelsen i EU omhandler sikkerheden af de produkter, der ønskes markedsført, og ikke hvorvidt der er en nyttevirkning heraf.

Indholdet af det nye protein, der dannes i majs MON 87427 som følge af genmodificeringen, vurderes af EFSA som værende sundhedsmæssigt uproblematisk.

DTU Fødevareinstituttet har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. Instituttet kan tilslutte sig EFSA's vurdering af, at majs MON 87427 er lige så sikker som tilsvarende konventionel majs i relation til ernærings- og sundhedsmæssige aspekter. Det er DTU Fødevareinstituttets vurdering, ud fra det fremsendte materiale, at der er foretaget alle de relevante analyser og målinger, der er nødvendige for at vurdere, om den genmodificerede majs kan anvendes som ansøgt.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med EFSA's høring af miljømyndighederne sendt sagen til de danske eksperter ved DTU Fødevareinstituttet og Nationalt Center for Miljø og Energi ved Aarhus Universitet. De nationale eksperter har vurderet, at der ikke er miljømæssige risici forbundet med godkendelsen.

Fødevarestyrelsen bemærker om godkendelsen, at forskere ved Aarhus Universitet på basis af en litteraturundersøgelse i februar 2014 konkluderede, at det ikke kan udelukkes, at foder fremstillet af glyphosat-tolerant soja kunne indeholde forhøjede niveauer af

glyphosat, der kunne indvirke negativt på husdyrs mikroflora i mave-tarm systemet og dyrenes mineralstatus. Universitetet er nu i gang med nærmere undersøgelser. Samtidig har Fødevarestyrelsen gennemført kontrolanalyser af prøver af GMO og ikke-GMO soja samt andre gængse fodermidler. I alle tilfælde lå restindholdene under den fastsatte maksimalgrænseværdi for glyphosat på 20 mg/kg i sojabønner og byg. De indsamlede data fra 2013 og 2014 viser et højere indhold af glyphosat i GMO produkterne sammenlignet med tilsvarende ikke-GMO produkter, men dog ikke væsentligt over niveauet i foderbyg (primært dansk-produceret). Det er altså ikke kun glyphosat-tolerante GMO planter, der er en kilde til dyrs eksponering for glyphosat via foderet.

På den baggrund skønnes forslaget ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Miljøbevægelsen NOAH mener ikke, at majs MON 87427 bør godkendes til fødevarer - og foderbrug i Europa. Blandt andet nævnes, at der mangler langtidsforsøg med dyr.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning opfordrer til, at stemme nej til ansøgningen. Foreningen er ikke enig i vurderingen af, at markedsføringen af majs ikke vil have negative effekter på menneskers og dyrs sundhed. Forbrugersammenslutningen er af den opfattelse, at GMO'er generelt er farlige for sundhedens opretholdelse.

Landbrug & Fødevarer finder, at Danmark bør stemme for godkendelsen i lyset af, at EFSA vurderer, at den pågældende majs ikke udgør nogen risiko for menneskers og dyrs sundhed og for miljøet.

De samvirkende Købmænd har ingen indvendinger imod godkendelsen.

DAKOFO (Danske Korn- og Foderstof Im- og Exportørers Fællesorganisation) vil meget stærkt anbefale, at Danmark stemmer ja til godkendelsen. Organisationen finder, at EFSA-anbefalingerne må være det centrale grundlag og da de er klare må der gives en positiv tilslutning. Det er DAKOFOs opfattelse, at alle økonomiske og markedspolitiske argumenter taler for, at Danmark aktivt støtter godkendelsen.

DI Fødevarer anbefaler, at ansøgningen imødekommes uden forsinkelse. Ud fra EFSA's positive udtalelse er det brancheforeningens vurdering, at der er tilvejebragt tilstrækkelig dokumentation for at imødekomme ansøgningen.

DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (Aarhus universitet) anbefaler at afvise tilladelse til markedsføring af foder fra den genmodificerede majs, indtil der foreligger dokumentation for, at eventuelle glyphosatrestere ikke påvirker sammensætning og funktion af mikroorganismefloraen i mavetarmkanalen på husdyr, der spiser foderet. Universitetet henviser til et udarbejdet notat til Fødevarestyrelsen om mulige negative effekter på husdyr som følge af fodring med produkter fra genetisk modificeret (GM) soja, som er gjort tolerant over for ukrudtsmidlet Roundup (glyphosat) samt nyere data, der understøtter betydningen heraf.

Fødevarestyrelsen oplyser hertil, at DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (Aarhus universitet) efter anmodning fra Fødevarestyrelsen har udarbejdet et notat med det formål at undersøge, hvorvidt der i den videnskabelige litteratur kunne findes belæg for nogle danske landmænds observationer af, at der er sundhedsmæssige fordele for husdyrene ved at skifte fra fodring med GMO-soja til ikke-GMO-soja. Konklusionerne i notatet er, at det kunne være glyphosat nærmere end GMO-afgrøden i sig selv, der kunne være en udløsende faktor, idet det ikke kan afvises, at glyphosat-resterne kan påvirke mikroorganismeflora og mineralstatus hos husdyrene negativt. Sikkerheden ved brug af ukrudtsmidler vurderes og reguleres af EU's pesticid-regler. DCA har på opfordring af Fødevarestyrelsen indsendt bemærkninger om de eventuelle virkninger af glyphosat på husdyr til EFSA, som i øjeblikket er i gang med en større revurdering af glyphosat som sprøjtemiddel i EU.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering, som fastsat i GMO-forordningen.

Den sundheds- og miljømæssige vurdering af anvendelse af fødevarer og foder bestående af eller fremstillet af majs MON 87427 giver ikke danske og internationale eksperter anledning til bemærkninger.

Der er ikke krav i lovgivningen om, at ansøgere skal redegøre for den samfundsmæssige nyttevirkning af GMO'er. Dette aspekt indgår ikke i kriterierne for godkendelse ifølge forordningen.

Regeringen er opmærksom på den videnskabelige tvivl om mulige negative virkninger på dyr som følge af restindhold af glyphosat i foder. Eventuelle restindhold af pesticider i afgrøderne reguleres af EU's pesticid-regler og skal overholde de gældende grænseværdier for fødevarer og foder.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke oplysninger om andre medlemsstaters holdninger til forslaget. Hidtidige afstemninger blandt medlemsstaterne om godkendelse af GMO'er under GMO-forordningen har hverken vist et kvalificeret flertal for eller imod. Det forventes, at afstemningen om forslaget i den Stående Komité vil give samme resultat. Forslaget kan på den baggrund forventes at blive sendt til appel-komitéen.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.